

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De quatuor odij generibus. Capvt XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

pateretur, quasi periculi aliquid portenderet, superstitiosè à motione castrorum, suadentibus nonnullis, abstinuit, ex quo florentissimum exercitum in lanienam apertam coniecit. Quin & populum, sua memoria adeo amentem refert Vines, vt Lunam ab asino e-potam, vanis terroribus inductus crederet: cum asino de fluuio, vt assoler bibente, Lunæ imago reidens in fluuio, ad obiectam nubem subito se condidisset. Quamobrem, & miser asinus in carcerem actus, & post legitimam quaestionem factus est, vt Lunam mundo redderet. Dicit non potest quantum in eo superstitio-num genere luserint oratores, & quam graues inde terrorum affectus incusserint, quos prodita calliditate, sedare, & in risum vertere facillimum fuit.

At in lacris concionibus, alia habemus non vana terreculamenta, sed firmissima iracundia Dei in improbos argumenta, in quibus cœlestis illa eloquentia, vt alias videbimus, triumphare solet.

De metus remissione nihil hic attinet pluribus dicere, cum ex contrario affectu spei, & fiducia fati sit manifestum.

De odio.

Eius definitio.

CAPVT XXIII.

QVæ de amoris natura dicta sunt hactenus, commodiorem ad omnes odij affectus cognoscendos sternunt viam. Vt enim amor, est ad rem dilectam naturalis quædam propensio, sic odium, est animæ ab eo, quod malum sibi esse sentit, auersio. Nonnulli cum ira confundunt, siquidem D. Augustinus in libro definitionum, Odium, vererem iram ex pluribus causis collectam, & diuturno tempore perseverantem definit, haud multum à Marco Tullio dissentiens, qui odium iram inueteratam esse dixit. Sunt ista quidem inter se magno affinitatis vinculo contincta; differunt tamen non nihil, vt ingeniosè obseruat Arist. in Rhet. Primum enim, ira propriè ex priuatis, aut communibus, quæ ad nos quoquo modo spectant iniurijs, ebullire solet, odium, ex fontibus magis vniuersis oritur, vt ex improbitate, licet ipsa minime nos læserit, improbos quippe omnes auersamur, non autem omnibus iusticiamur, sed singulis, à quibus nos laesos

esse arbitramur. Deinde ira, cum molestia quadam, & dolore coniuncta est, cum præsertim perturbationis, quasi fluctus intumescunt. Odium sine molestia est, & dolore eius, qui odit.

Tertiò, ira studet dolorem, & cruciatum inferre ei, cui succenset Odium, malum potius, quam molestos sensus machinatur. Postremo, ira mitigatur facilius, & malis illius, cui irascitur satiata statim deferuescit. Odium sanatur difficilius, & nulla ferme mali magnitudine superatur.

De quatuor odij generibus.

CAPVT XXIV.

NON vna est odij natura, sed in multos veluti concisa ramos, qui videntur ad quatuor capita posse referri commodius. Vnum est odium melancholicum. Alterum feruam. Tertium humanum. Quartum denique naturale. Melancholicum, ex atræ bilis redundantia oriri solet, quæ ita plerunque miseros agit, & verfat, vt omnes honestas voluptates, lucem, homines, se denique ipsos oderint. Itaque conscios fugiant oculos, vitæ ciuiliis auersantur studia, & in vastas penetrant solitudines, in quibus hominum odio, & vitæ tædio contabescunt. Talis fuit Timon *quisd. sp. nos.* in omni genus humanum singulari odio teter, & funestus, qui se nullum luculentius populo Atheniensi largiri posse credebatur beneficium, quam si ad mortis compendia, patibula, & funes suggereret. Hanc odij versaniam *morbum Bellerophontæum* antiqui nominarunt, quod ea ipsa tristitia tæbe, labora *Rutilius Lupus in i. inerario.* rase Bellerophon crederetur, vt iudicat Rutilius Lupus.

Eiunc nimia bilis morbum assignauit Homero.

Bellerophontæis sollicitudinibus.

Sed homo Ethnicus, Christiano nomine perinfectus, imple Anachoretarum, & Monachorum institutum fugillat, quos *Luci fugas viros* nominat, & Bellerophontæo morbo percitos, in solitudinibus degerere existimat. Si quem habuisset rerum diuinarum sensum, homo ad cœlum magis aptus, quam ad cœlum, agnouisset nullos esse lætiores, nullos tranquillioris animi, vt a que commodioris, quam qui remisso vanissimis rebus nū-

D d d cio,

Odia qua-
tuor.

Rutilius
Lupus in
i. inerario.

ei, totos se Deo tradiderunt, & ad hanc vitam excolendam, non tristes, seueros, melancholicos, sed iucundos, faciles, latioque requiescit.

Ferinum odium est rabiosa quedam nocendi auiditas, quæ nullis expletur poenis, sed in ipsa mortuorum sæuit cadauera. Tale fuit Achillis in Hectorem odium. Neque enim eius, quem oderat morte, & sanguine expletus, eam abiectum supplicem, animam agentem, dirissimis verbis alloquitur, quibus Homerus, hanc odij immanitatem exprimit.

Iliad. X.

Μή με κλέων γούνων γυνάξω, μηδε τοκῆ-
ωρ,

Αἰ γάρ πρως αὐτὸν με μὲνθ, καὶ θυμὸς
ἀνείη

Ὡ μὲ ἀπῶστα μὲν ἄρμον κρέα ἐδ ἄρμα.

*Ne me canis per genua deprecare, neque per
parentes,*

Vtinam me, & robur, & animus sineret,

*Tuas carnes dissectas in partes crudas man-
dere.*

*Dion. in
Traiano.*

Hæc odij ferini sunt indicia, ab heroico ingenio alienissima. Talis est Lycanthroporum, atque anthropophagorum immanis quedam sæuitia, & diritas, qui in humano sanguine tripudiant. Hoc sub Traiano nonnulli Iudæi incitatissimis furore animis præstiterunt, nam post ingentem Romani exercitus Ianienam carnes occisorum sunt epulati, & intestinis adhuc cruore stillantibus præcincti. Nec mitior fuit Dionysius Pannonum dux, qui victo Gabra & Branna, trophæum ex ossibus interfectorum crexit, aut Alboinus, qui sibi Cunnimundi interfecti caluariam, in vas efformauit. Hæc humanum excedunt modum, quæ non nisi à tetra, immani, portentosaque natura proficiunt. Tertium odium humanum est, quod humano more, & modo concepitur, & adhibitis etiam remedijs, deponitur, & sanatur.

Vltimum naturale est, ex arcana quadam antipathia proficiens, qua fit, ut alij ad res alias minus sint affecti, sed naturæ quodam instinctu auersentur, licet odij materiam, & segetem non videant. Sic in naturalibus, Lupina tympana, dissolunt ea, quæ ex agnino corio sunt confata, & Aquilarum pennæ alias detegunt, Brassicæ denique ac Rutæ inimicitia quedam est, & aliorum haud dissimili-
um.

Causa odij, & fomenta.

CAPVT XXV.

CAUSÆ odij, & fontes non sunt hic latius inquirendi, cum ex amoris cognitione, intelligentiaque sauis patreant. Contrariorum enim contraria ratio est, & quæ amoris causis aduersantur, hæc omnia ad odium excitandum, haud mediocriter faciunt. Nam ut odium melancholicum, ferinum, ac naturale mittamus, & humanum, quod huius est instituti, breuiter attingamus, mali siue veram, siue fictam rationem habet, ex qua nascitur, & fecundatur. Tria autem in specie Aristoteles enumerat, è quibus frequentius odij natura coalescit, iram, detractionem, incommo-
dum. Nam si odium inueterata est iracundia, omnino ex reside irarum flamma succreuit odium, & temporis diuturnitate in pestiferum quoddam malum concreuit.

Calumnia porro, vna est magorum odiorum fomes, & sentina, siquidem cum omnes ferme honores, & famæ appetentissimi sint, haud æquo animo patiuntur, se aduersis linguæ telis impeti. *Calumnia ipsum conturbat sapientem.* Nam & Basilii epist. 82. ad irrogatam sibi de hæresi calumniam, ait se, & corde palpitasse, & lingua defectum, & penè aduersus omne genus humanum ob morum, & linguæ peruersitate odium concepisse. Dici non potest, quanta plerumque, & quam tetra odiorum incendia, vnius susurronis lingua, improbè ventilata excitant. Quod si præter calumniam, incommo-
dum in bonis, vel animæ, vel corporis, vel etiam fortunis accedat, eò magis odium stimulat, & in magnam quandam molem indignationis coalescit. Itaque vehementer oderunt, qui honorum iacturas, exilia, corporis mutilationes, stru-ctas nomini, atque honori suo insidias ab alijs agnouerunt, & difficile nisi ipse, qui intulit re-
sarciat iniurias, conquiescunt.

Manet alta mente repositum.

*Iudicium Paridis, spreteque iniuria for-
ma.*

Adhærescunt autem odia præcipuè meti-
culosis, nam, ut ait Ludouicus Viues, suspicio animæ.
magnum hic regnum obtinet, in qua vel me
ticulosum nostrum ingenium sequimur, diu preni-
vel